

5. 7. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo na víkend - týden v české justici očima šéfredaktora

Senát schválil rozsáhlou reformu trestního práva | Financování nepedagogických pracovníků škol přejde na obce a kraje | Senát podpořil zjednodušení rozvodů a péče o děti | Vláda zvedla příplatek pro vězeňskou službu kvůli odchodům personálu | České soudnictví patří k nejrychlejším v EU | V účinnost vstoupila definice domácího násilí v zákonech | Začal platit nový zákon o lobování s registrem lobbistů | Zákon omezuje odklady školní docházky a zavádí slovní hodnocení

Vážení čtenáři,

přinášíme Vám pravidelný přehled událostí ve světě práva za uplynulý týden.

Přeji Vám hezký víkend

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
EPRAVO.CZ

Události tohoto týdne:

Senát schválil rozsáhlou reformu trestního práva

Senát ČR 3. července po dlouhé debatě schválil obsáhlý balík změn trestního práva, který již dříve prošel Sněmovnou. Reforma posiluje využívání alternativních trestů namísto vězení a částečně dekriminálizuje některé činy. Soudy tak budou moci uložit peněžitý trest i za méně závažné zločiny, zmírní se postih opakovaných krádeží či neplacení výživného a legalizuje se pěstování až tří rostlin konopí pro vlastní potřebu. Novela rovněž zavádí „dětský certifikát“ bránící pachatelům násilných činů v práci s dětmi a výslovně trestá šíření komunistické či nacistické ideologie. Zákon nyní čeká na podpis prezidenta.

Senát podpořil zjednodušení rozvodů a péče o děti

Senátoři 3. července schválili novelu občanského zákoníku, která od příštího roku zjednoduší a zrychlí rozvodová řízení i úpravu péče o děti. Novela ruší obecnou povinnost zjišťovat příčiny rozvratu manželství a slučuje rozvodové a opatrovnické řízení do jednoho procesu. Rodičům ukládá povinnost vychovávat děti bez tělesných trestů a duševního strádání. Součástí změn je také možnost postoupení pohledávky na dlužném výživném a zvýšení úroků z prodlení u alimentů. Novela nyní míří k podpisu prezidenta.

Více peněz pro oběti trestných činů - Senát schválil „lex Anička“

Finanční pomoc obětem trestných činů se zřejmě zvýší. Senát schválil poslaneckou novelu, která navyšuje jednorázové částky vyplácené obětem a zajišťuje automatickou valorizaci podle průměrné mzdy. Současně vzroste objem prostředků pro neziskové organizace pomáhající obětem. Novela také řadí oběti sexuálního násilí mezi zvláště zranitelné oběti, prodlužuje promlčecí lhůty kárných provinění soudců a upravuje vzdělávání soudců v reakci na kauzu nepřiměřeně mírného trestu za znásilňování (tzv. „lex Anička“). Změny nyní čekají na podpis prezidenta.

Změny v uznávání zahraničních kvalifikací kvůli nálezu EU soudu

Senát 3. července schválil novelu zákona o uznávání odborných kvalifikací (č. [18/2004](#) Sb.). Úprava reaguje na loňský rozsudek Soudního dvora EU – pokud by Česko novelu nepřijalo, hrozila by mu pokuta nejméně 40 milionů korun za nesprávné převedení evropské směrnice. Novela stanoví lhůty pro úřady při přijímání žádostí a ukládá povinnost informovat žadatele o případných doplňujících požadavcích či kompenzačních opatřeních (např. rozdílové zkoušky, adaptační období). Předloha nyní putuje k prezidentovi.

Financování nepedagogických pracovníků škol přejde na obce a kraje

Podle novely školského zákona schválené Senátem mají od příštího roku mzdy školníků, kuchařek či administrativních sil ve školách přejít z rozpočtu státu na rozpočty obcí a krajů. Jako kompenzaci získají samosprávy vyšší podíl z výnosu daní, podle odhadů o 32,4 miliardy Kč v roce 2026. Norma zároveň zavádí slučování malých základních škol (do 180 žáků) a systémovou podporu nových pozic, jako jsou sociální pedagogové, školní psychologové či speciální pedagogové. Proti přesunu platů se staví opozice, školské odbory i kraje, které se obávají nedostatku financí, a vyzývají prezidenta Pavla, aby zvážil veto této novely.

Prezident udělil čtyři milosti ze sociálních a zdravotních důvodů

Prezident Petr Pavel udělil čtyři milosti, což oznámila Kancelář prezidenta republiky 3. července. Zbytek trestu prominul dvěma ženám potrestaným za dopravní delikty – jedna je samoživitelka pečující o malé dítě, druhá trpí vážným onkologickým onemocněním. Další milosti se dočkala samoživitelka odsouzená za neplacení výživného (sedm dětí by jinak muselo do ústavní péče) a muž, který pěstoval marihuanu a jehož rodina přišla při požáru o domov. Prezident Pavel tak během svého mandátu omilostnil už 17 osob.

Vláda zvedla příplatek pro vězeňskou službu kvůli odchodům personálu

Kabinet premiéra Petra Fialy na zasedání 2. července schválil dočasné navýšení tzv. stabilizačního příplatku pro příslušníky Vězeňské služby ČR o 3000 Kč měsíčně. Opatření platné od 1. července do konce roku se týká i celníků a zaměstnanců Generální inspekce bezpečnostních sborů. Podle ministryně spravedlnosti Evy Decroix jde o krok, který má udržet konkurenceschopnost těchto složek – policistům a hasičům byl obdobný bonus nedávno také navýšen. Vězeňské službě aktuálně chybí téměř 950 zaměstnanců a vláda tak chce předejít odchodům ke lépe placené policii.

České soudnictví patří k nejrychlejším v EU

Česká republika si v nejnovějším žebříčku EU Justice Scoreboard 2025 výrazně polepšila a její justiční systém patří k nejefektivnějším v Evropě. V délce civilních a obchodních sporů u soudů prvního stupně se ČR posunula na 2. místo v EU – průměrná doba řízení zůstává pod 150 dní. České soudy rovněž dokázaly vyřešit více případů, než kolik nově napadlo, a tím dále snížily počet nevyřízených kauz. Zpráva Evropské komise však upozorňuje i na rezervy, například v digitální dostupnosti informací o soudních řízeních pro veřejnost a využívání moderních technologií v justici.

Ústavní soud: Informace z ukončeného trestního řízení mají být poskytnuty

Ústavní soud ČR rozhodl, že Obvodní soud pro Prahu 5 porušil právo na informace, když odmítl poskytnout spolku Šalamoun dokumenty z již skončeného trestního řízení. Konkrétně šlo o protokol z výslechu obviněného v případě dopravní nehody, který nižší soudy nevydaly s odkazem na výluku ze zákona o svobodném přístupu k informacím. Ústavní soud ale zdůraznil, že odepření informací je možné jen ve výjimečných, nezbytných případech a povinné subjekty musejí pečlivě zvažovat proporcionalitu takového omezení práva na informace. Rozhodnutí ÚS zveřejněné 2. července vyhovělo stížnosti spolku a nařídilo požadované informace vydat.

V účinnost vstoupila definice domácího násilí v zákonech

Od 1. července 2025 české právo poprvé obsahuje výslovnou definici domácího násilí. Účinnosti nabyla novela občanského zákoníku č. [78/2025](#) Sb., která tento pojem jednoznačně vymezuje. Cílem změny je lepší ochrana obětí – nová definice sjednocuje postup policie, soudů i intervenčních center v obdobných situacích. Novela také prodlužuje dobu vykazání násilníka ze společné domácnosti z 10 dnů na 14 dní. Policisté navíc nově musejí při vykazání odebrat útočnickovi případnou zbraň a oběti domácího násilí mají mít i v přestupkovém řízení obdobná zvláštní práva jako v trestním řízení.

Začal platit nový zákon o lobování s registrem lobbistů

Dne 1. července vstoupil v účinnost nový zákon č. [168/2025](#) Sb., o regulaci lobování, který zavádí povinnou evidenci lobbistů a lobbovaných osob. Cílem normy je omezit korupci, střety zájmů a klientelismus – plnění této protikorupční reformy bylo také podmínkou pro čerpání evropských fondů v rámci Národního plánu obnovy. Lobbisté se musí předem registrovat a každého půl roku zveřejňovat prohlášení o své činnosti; zákon vymezuje okruh veřejných funkcionářů (prezident, poslanci, senátoři, členové vlády apod.), na něž se vztahuje status „lobbovaného“. Za porušení povinností hrozí lobbistům pokuty až do výše 1 milionu Kč nebo 3 % hodnoty aktiv firmy.

Nehody s nízkou škodou už policii volat nemusíte

Od 1. července 2025 se zvýšil limit hmotné škody pro povinné přivolání policie k dopravní nehodě z dosavadních 100 000 Kč na 200 000 Kč. U nehod, kde škoda na některém vozidle nepřesáhne tuto částku, již účastníci nemusejí volat policii. Výjimkou zůstávají nehody s újmou na zdraví, s poškozením cizího majetku nebo majetku státu – v takových případech je přivolat hlídku stále povinné. Změnu přináší novela zákona o silniční dopravě (č. [130/2025](#) Sb.), která reaguje na růst cen aut i oprav a má urychlit řešení menších nehod bez zbytečných průtahů.

Nová metodika pro úřední změnu pohlaví po zrušení kastrace

Ministerstvo zdravotnictví vydalo k 1. červenci jednotnou metodiku pro postup při úřední změně pohlaví u trans osob. Materiál sjednocuje proces poskytování zdravotní péče a navazuje na loňský nálezh Ústavního soudu (Pl. ÚS 52/23), který zrušil podmínku chirurgické sterilizace (kastrace) jako neústavní. Vzhledem k tomu, že příslušné zákony se zatím formálně nezměnily, metodika má lékařům i matrikám dočasně vytyčit jasný postup – upřesňuje fáze péče od zahájení po úřední změnu, klade důraz na informovaný souhlas a ruší např. povinné neutrální jméno v období tranzice. Organizace na podporu práv trans lidí krok vítají, ale upozorňují, že trvalé řešení musí přinést až změna zákonů.

Zákon omezuje odklady školní docházky a zavádí slovní hodnocení

Prezident Pavel podepsal novelu školského zákona, která zpřísňuje pravidla pro odklad nástupu dětí do 1. třídy ZŠ. Odklady budou nově povoleny jen ve zdůvodněných případech, zejména ze závažných zdravotních důvodů – žádost rodičů bude muset potvrdit specializovaný lékař (např. onkolog, psycholog) a pedagogicko-psychologická poradna. Reaguje se tak na vysoký počet dětí nastupujících do školy až v 7 letech, což patří k nejvyšším podílům v EU. Novela také posouvá termíny zápisů do škol (nově už v lednu a březnu místo jara) a postupně zavede slovní hodnocení místo známek v 1. a 2. třídě (od září 2027). Opakování 1. ročníku bude možné jen výjimečně se souhlasem ředitele školy a zruší se přípravné třídy mateřských škol (od 2029).

Sjednocení pravidel pro volební kampaně - nově začnou 150 dnů před volbami

Pravidla vedení volebních kampaní pro volby do Parlamentu, krajů i obcí se od roku 2026 sjednotí. Prezident Petr Pavel podepsal zákon, podle něhož oficiální kampaň nově začne vždy 150 dnů před termínem voleb. Zákon také adaptuje unijní nařízení o transparentnosti politické reklamy a čelí hrozbám dezinformací – původní vládní návrh chtěl dokonce postihovat šíření lží v kampani jako přestupek s pokutou až 2 miliony Kč, to však v Parlamentu neprošlo. Nová úprava reaguje i na situaci z roku 2021, kdy tehdejší prezident Zeman vyhlásil volby velmi brzy a prodloužil tak kampaň na devět měsíců; nově je stanoven pevný rámec 150 dnů pro všechny subjekty. U komunálních voleb

se dále poprvé zavedou některá pravidla kampaně (např. ohledně reklamy), nikoli však limity financování či registrace třetích osob.

ESLP: České dohody o vině a trestu nejsou v rozporu s právem na spravedlivý proces

Evropský soud pro lidská práva (ESLP) se ve věci Bouša vs. ČR zastal českých orgánů v postupu s dohodami o vině a trestu. Rozhodnutím z konce června ESLP označil všechny námitky stěžovatele týkající se práva na spravedlivý proces za zjevně neopodstatněné. Případ se týkal drogové trestné činnosti - stěžovatel byl odsouzen k 8 letům vězení na základě svědectví spoluobžalovaného, který uzavřel dohodu o vině a trestu výměnou za mírnější postih. Stěžovatel namítal, že senát krajského soudu nebyl nestranný, neboť schválil dohodu jeho kompliců, kde byl stěžovatel jmenovitě zmíněn jako pachatel. ESLP však dospěl k závěru, že stejný senát soudců neprojevil vůči stěžovateli podjatost a že zmínka o něm v dohodě spolupachatele nepředjímala jeho vinu. Podle soudu tedy nedošlo k porušení presumpce nevinu ani nestrannosti a český postup obstál.

EU navrhuje nový klimatický cíl, Česko má výhrady

Evropská komise 2. července navrhla stanovit závazný klimatický cíl snížení emisí CO₂ o 90 % do roku 2040 oproti hladině 1990. Návrh přichází navzdory výhradám některých členských zemí včetně České republiky, které chtěly rozhodnutí odložit. Premiér Petr Fiala se postavil proti stanovování nových cílů do roku 2040 s tím, že EU by nyní měla spíše plnit stávající závazky (např. -55 % do roku 2030) a zohlednit dopady na ekonomiku. Komise argumentuje, že jasný cíl do roku 2040 poskytne jistotu investorům a pomůže udržet EU v čele inovací v oblasti čisté energie. Návrh ještě musí schválit členské státy a Evropský parlament; česká vláda avizovala, že cíl 90 % nepodpoří a prosazuje spíše 75-80 %.

Vyšlo na epravo.cz:

Od konkurenční doložky k právní nejistotě: kontroverzní výklad Nejvyššího soudu v rozsudku 27 Cdo 1236/2024

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 27 Cdo 1236/2024 ze dne 27. 1. 2025 představuje významný, avšak současně kontroverzní zásah do výkladu konkurenčních doložek sjednávaných ve smlouvách o výkonu funkce mezi členy statutárních orgánů a obchodními korporacemi. Klíčovou otázkou, kterou se Nejvyšší soud při rozhodování zabýval, bylo, zda a za jakých...

Promlčení zápůjčky na dobu neurčitou a změna judikatury Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud České republiky ve svém rozhodnutí sp. zn. 31 Cdo 3263/2024 ze dne 23. dubna 2025, výrazně přehodnotil dosavadní výklad promlčení u zápůjček sjednaných na dobu neurčitou. Rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia představuje zásadní změnu oproti předchozí judikatuře, konkrétně oproti dříve přijatému závěru v...

Ne/podceňování zastupitelnosti bezpečnostních rolí dle zákona o kybernetické bezpečnosti

Řada společností, které již ví, že se zařadí mezi poskytovatele regulovaných služeb, v tuto chvíli bohužel netuší, že zákon o kybernetické bezpečnosti (dále jen „ZKB“), který je v současné chvíli projednáván v Senátu PČR[1] zavádí u poskytovatelů regulované služby vysoké pokuty za nezajištění zastupitelnosti kontaktních osob. V článku se tedy...

Sankční povinnost odevzdání řidičského průkazu v implikační souvislosti

Právní věda i prostá racionalita navádí k tomu, že práva nemohou existovat bez povinností. V tomto chápání je pak nabytí řidičského oprávnění a k tomu držení řidičského průkazu doprovázeno dílčími povinnostmi, které musejí být podle okolností splněny. Jednou takovou povinností je odevzdání řidičského průkazu při pozbytí řidičského oprávnění, a to...

Právo a umělé inteligence: AI Act, osobní údaje, kyberbezpečnost a další regulace

Požadavky na zpracování osobních údajů v členských státech Evropské unie patří momentálně k těm nejpřísnějším na světě. Hlavním pramenem práva v této oblasti je obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)[1]. Právě díky tomu je v rámci EU zaručen také volný pohyb osobních údajů, který nesmí být nijak omezován ani zakazován. Podmínkou však...

Compliance z pohledu obchodní korporace a přínos compliance programu pro obchodní korporaci

Na úvod je důležité si vysvětlit, co je compliance a jaký je její hlavní cíl. Compliance obecně znamená soulad s pravidly, jejich dodržování a plnění. Hlavní cíl compliance spočívá v zabezpečení souladu podnikatelské činnosti obchodní korporace s platnými a účinnými právními předpisy, jakož i vnitřními předpisy subjektu, s etickými pravidly a...

Prodloužení lhůt pro dání výpovědi a okamžitého zrušení zaměstnavatelem

Tzv. flexinovela zákoníku práce účinná od 1. června 2025 přináší řádu zásadních změn především v oblasti ukončování pracovního poměru. Pro zaměstnavatele, kteří hodlají dát zaměstnanci výpověď z důvodu porušení pracovních povinností nebo okamžité zrušení pracovního poměru, se mimo jiné prodlužují zákonné lhůty, během nichž tak mohou učinit. Změna...

10 otázek pro ... Jana Kohouta

JUDr. Jan Kohout: Jsem advokátem a společníkem advokátní kanceláře PRK Partners. Ve své praxi se věnuji zejména bankovnímu právu, korporáčnímu právu, M&A a dalším oblastem práva s přeshraničním prvkem. V poslední době se má praxe týká i oblastí ICT práva a compliance. V orgánech ČAK jsem činný již třetí volební období. Nejprve jsem byl po dvě...

Závislá práce ve světle nového rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2025, sp. zn. A Ads 6/2025

Nejvyšší správní soud se ve svém aktuálním rozhodnutí opětovně zabýval hranicí mezi závislou prací a podnikatelskou činností. V projednávané věci posuzoval, zda činnost vykonávaná fyzickou osobou pro obchodní společnost naplňovala znaky nelegální práce podle zákona o zaměstnanosti. V článku přiblížíme klíčové závěry rozsudku a jejich význam pro...

Zdroj: EPRAVO.CZ

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [10 otázek pro ... Barboru Paclíkovou](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Proč musí obhájece u soudu mlčet?](#)

- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)